

Iluminarea, singura revoluție

Osho

Traducere: Carmen Ștefania Neacșu

EDITURA MIX
CRISTIAN 2014

Cuprins

CAPITOLUL 1	Adevărul pur	9
CAPITOLUL 2	Chiar aici, chiar acum	49
CAPITOLUL 3	Ridicarea vălului	95
CAPITOLUL 4	Meditația: singurul medicament	135
CAPITOLUL 5	Cerul interior.....	177
CAPITOLUL 6	Piatra de încercare a adevărului	213
CAPITOLUL 7	Am fost păcălit!	257
CAPITOLUL 8	Darul existenței	297
CAPITOLUL 9	Mă înclin în fața mea.....	337
CAPITOLUL 10	Dincolo de cauză și efect	371
<i>Despre Autor</i>		406

Nota editorului

Osho este un vorbitor, el nu a scris nicio carte. Cărțile apărute sub semnătura lui sunt de fapt discursuri (sau fragmente de discursuri) înregistrate și transcrise de discipolii lui. Este necesar să aveți în vedere acest fapt și să nu luați ad litteram sfaturile date de Osho, deoarece toate afirmațiile lui au sens în contextul în care au fost spuse, iar rolul acestor afirmații este, în primul rând, acela de a trezi conștiințele celor ce îi receptează mesajul.

„Trebuie să mă adresez unei mulțimi, așa că trebuie să generalizez, or adevărul generalizat devine fals. El are sens întotdeauna numai în cazul unei persoane anume. Eu mă confrunt în fiecare zi cu dificultatea aceasta. Dacă vii la mine și mă întrebi ceva, îți răspund și si nimănui altcuiva. Altă dată, altcineva vine și mă întreabă ceva, iar eu îi răspund lui și nimănui altcuiva. Iar aceste două răspunsuri pot să fie chiar contradictorii, din cauză că aceste două persoane care au întrebat pot să fie contradictorii.” (spune Osho în cartea „Psihologia ezotericului”)

„Ceea ce rostesc eu poate să nu reprezinte ceea ce vreau să spun. Iar ceea ce vreau să spun poate să nu fie ceea ce este rostit. Așadar nu confundați spusele mele cu mesajul meu. Citiți mereu printre rânduri, urmăriți întotdeauna nu ceea ce s-a spus, ci ceea ce a fost indicat. Există lucruri care nu pot fi spuse, dar pot fi arătate, indicate. Tot ceea ce este profund și tot ceea ce este fundamental poate fi doar arătat, niciodată rostit. Iar eu spun lucruri care nu pot fi spuse, prin urmare nu vă agățați de cuvintele mele. Dați totdeauna cuvintele deoparte, ca și cum ar fi ne semnificative, și pătrundeți adânc căutând înțelesul fără de cuvinte, înțelesul tăcut. Acesta se află întotdeauna acolo, în spatele cuvintelor.” (spune Osho în cartea „Eu sunt poarta”)

Adevărul pur

Janak a întrebat: O, doamne, cum se ajunge la înțelepciune? Cum se produce eliberarea? Și cum se ajunge la nonatașament? Spune-mi aceasta, rogu-te.

Ashtavakra i-a răspuns: O, preaiubite, dacă vrei eliberarea, atunci renunță la pasiuni ca la o otravă și ia iertarea, inocența, compasiunea, mulțumirea sufletească și adevărul ca pe un nectar. Nu ești nici pământ, nici aer, nici foc, nici apă, nici eter. Ca să ajungi la eliberare, cunoaște-te în chip de conștiință martoră a tuturor acestora.

Dacă poți să te separi de corpul fizic și să rămâi relaxat în conștiință, atunci vei fi chiar în acest moment fericit, în pace și eliberat de robie.

Nu ești un brahmin sau din altă castă, nu ești în niciunul dintre cele patru stadii ale vieții, nu ești perceput de către ochi sau de către alte simțuri. Neatașat și fără de formă, ești martorul întregului univers. Cunoaște asta și fii fericit.

O, tu, cel vast, religia și ateismul, fericirea și nefericirea – toate sunt ale minții, ele nu sunt pentru tine. Tu nu ești nici cel care face, nici cel care se bucură de rezultat. Tu ești dintotdeauna eliberat.

ILUMINAREA, SINGURA REVOLUȚIE

Pornim acum într-o călătorie neasemuită. Omul are multe scripturi, dar niciuna nu e comparabilă cu Gita lui Ashtavakra. În fața ei Vedele pălesc, Upanișadele sunt o șoaptă slabă. Nici chiar Bhagavadgita nu are mărreția care se găsește în Ashtavakra Samhita – aceasta e pur și simplu fără pereche.

Lucrul cel mai important e acela că nici societatea, nici politica și nici vreo altă instituție a vieții omenești nu a influențat câtuși de puțin afirmațiile lui Ashtavakra. Nu mai există nicăieri altundeva afirmații care să fie atât de pure, transcendente, dincolo de timp și spațiu. Poate de aceea Gita lui Ashtavakra, Ashtavakra Samhita, nu a avut un impact prea mare.

Bhagavadgita lui Krishna a exercitat o influență foarte mare. Primul motiv e acela că Gita lui Krishna e o sinteză. El e mai preocupat de sinteză decât de adevăr. Dorința de sinteză e atât de mare, încât pe Krishna nu-l deranjează să sacrifice puțin adevărul, dacă lucrul acesta e necesar.

Gita lui Krishna e un talmeș-balmeș în care se găsesc de toate; din acest motiv îi atrage pe toți, pentru că se află în ea câte ceva pentru fiecare. E greu să găsești o tradiție a cărei voce să nu se facă auzită în Gita. E dificil să găsești pe cineva care să nu-și găsească alinare în Gita. Dar pentru astfel de oameni, Gita lui Ashtavakra se va dovedi foarte dificilă.

Oamenii iubesc Gita lui Krishna deoarece e foarte ușor să-ți extragi din ea înțelesul tău propriu. Gita lui Krishna e poetică: în ea, doi plus doi pot face cinci, doi plus doi pot face și trei. Astfel de trucuri nu sunt posibile în cazul lui Ashtavakra. La el, doi plus doi fac exact patru. Afirmațiile lui Ashtavakra sunt afirmații de matematică pură. Aici, licența poetică nu este absolut deloc posibilă. El spune lucrurile așa cum sunt ele, fără niciun fel de compromis.

Citind Gita lui Krishna, un devot extrage ceva din care el poate face o credință, deoarece Krishna a vorbit despre bhakti, despre devoțiune. Cel care practică karma yoga extrage din

ea credința lui, căci Krishna a vorbit despre karma yoga, yoga acțiunii. Cel care crede în cunoaștere găsește ceea ce își dorește el, deoarece Krishna a vorbit și despre cunoaștere. Într-un loc, Krishna numește devoțiunea ca fiind dimensiunea ultimă, în alt loc numește cunoașterea ca fiind dimensiunea ultimă și din nou, în altă parte, el numește karma yoga ca fiind dimensiunea ultimă.

Afirmațiile lui Krishna sunt foarte politice. El a fost un politician, un politician perfect. A spune doar că a fost un politician nu e corect; el a fost un politician iscusit, un adevărat diplomat. În afirmațiile sale el a ținut cont de multe lucruri și a inclus multe lucruri. De aceea Gita se potrivește tututror, de aceea sunt mii de comentarii pe marginea Gitei. Nimeni nu e preocupat de Ashtavakra, fiindcă pentru a-l accepta pe Ashtavakra va trebui să renunți la tine – în mod necondiționat.

Nu se poate să vii împreună cu tine însuși. Doar dacă te lași pe tine deoparte te poți apropia de el. Cu Krishna poți să te aduci și pe tine. Cu Krishna nu e nevoie să te transformi. Cu Krishna ești bun exact așa cum ești.

De aceea, fondatorii fiecărei tradiții au scris comentarii despre Gita lui Krishna – Shankara, Ramanuja, Nimbaraka, Vallabha – toți. Fiecare și-a extras propriul înțeles. Krishna a spus lucrurile în așa fel încât să permită înțelesuri multiple; de aceea numesc Gita lui poetică. Dintr-un poem poți să extragi orice înțeles îți place.

Afirmațiile lui Krishna sunt precum norii care te inconjoară în anotimpul ploios: vezi în ei ce vrei tu. Cineva poate să vadă trompa unui elefant, altcineva vede întreg corpul lui Ganesha, zeul elefant. Altcineva poate să nu vadă nimic și va spune: „Ce prostii! Sunt niște nori, vapori – cum de vezi tu forme în ei?”

În occident, psihanaliztii recurg la testul petei de cerneală: toarnă puțină cerneală pe hârtie sugativă și cer

ILUMINAREA, SINGURA REVOLUȚIE

persoanei să spună ce vede în ea. Persoana respectivă se uită cu atenție și vede un lucru sau altul. Acolo nu se află nimic, doar o pată de cerneală pe hârtie sugativă – vărsată la întâmplare, nu vărsată într-un fel anume, ci turnată pur și simplu din sticlă. Dar persoana care se uită la ea descoperă acolo un lucru sau altul. Ceea ce găsește e în mintea ei, ea a proiectat acel lucru.

Probabil ați văzut dărele lăsate de apa de ploaie care se scurge pe pereți. Uneori se vede o figură de bărbat, alteori o figură de cal. Proiectezi asupra ei ceea ce vrei tu să vezi. În întinericul nopții, hainele care atârnă pe sârmă seamănă cu niște fantome.

Exact așa e Gita lui Krishna: vei putea vedea în ea ceea ce ai tu în minte. Astfel, Shankara vede cunoaștere, Ramanuja vede devoțiune, Tilak vede acțiune și fiecare se întoarce acasă voios, gândindu-se că Krishna spune exact ce crede și el.

Emerson a scris că odată un vecin a venit și a împrumutat de la el opera lui Platon. Platon a trăit acum două mii de ani și este unul dintre gânditorii fără seamăn, unici ai lumii. Peste câteva săptămâni, Emerson i-a amintit: „Dacă ai citit cărțile, te rog să mi le înapoiezi.” Când vecinul i le-a înapoiat, Emerson l-a întrebat: „Ți-au plăcut?”

Bărbatul a răspuns: „Platon ăsta gândește exact la fel ca mine. De multe ori am avut senzația asta: cum de a ajuns omul ăsta să-mi cunoască mie gândurile?” Platon a trăit în urmă cu două mii de ani, iar tipul ăsta își închipuia că-i furase lui ideile!

Genul acesta de închipuire apare adesea și în cazul lui Krishna. Au trecut secole, iar comentariile despre Krishna nu încetează să apară. Fiecare secol găsește înțelesul propriu, fiecare persoană găsește înțelesul propriu. Gita lui Krishna e ca o pată de cerneală... e afirmația politicianului perfect. Din Gita lui Ashtavakra nu poți să extragi nicio credință.

Numai dacă renunți la tine pe măsură ce pătrunzi în ea, atunci îți va deveni limpede Gita lui Ashtavakra. Mesajul lui Ashtavakra e limpede precum cristalul. Nu vei putea să-i adaugi nici măcar o fărâmă de interpretare a ta proprie. Așa se face că oamenii n-au scris comentarii despre Gita lui Ashtavakra. Nu există posibilitatea scrierii unui comentariu; nu e chip s-o distorsionezi sau să-i dai o altă întorsătură. Mintea ta nu are nicio șansă să adauge ceva. Exprimarea lui Ashtavakra a fost de asemenea manieră încât nimeni n-a putut să adauge sau să scoată ceva din afirmațiile sale, cu toate că au trecut secole. Nu e ușor să oferi o asemenea exprimare perfectă. E foarte greu de ajuns la o astfel de măiestrie a cuvintelor.

De aceea spun că pornim într-o călătorie fără seamăn.

Politicienii nu sunt interesați de Ashtavakra. Nici Tilak, nici Aurobindo, nici Gandhi, nici Vinoba: niciunul dintre ei nu e câtuși de puțin interesat, deoarece cu Ashtavakra nu mai pot să-și facă ei propriile jocuri. Pe Tilak îl interesa să inspire naționalism. El voia ca toată țara să se implice în acțiune – iar Gita lui Krishna i-a fost de ajutor. Krishna e gata să-și ofere umărul drept reazem oricui. Oricine vrea să se sprijine de umărul lui și să-și tragă gloanțele – Krishna e gata să i-l ofere. Umărul e al lui, poți profita de ocazie ca să te ascunzi după el. Iar a împușca din spatele umărului lui face ca până și gloanțele să pară semnificative.

Ashtavakra nu permite nimănui nici măcar să-și lase mâna pe umărul lui. Așa că Gandhi nu e interesat, Tilak nu e interesat, Aurobindo, Vinoba nu au nimic de-a face cu el, fiindcă ei n-au cum să impună nimic. Nu e loc pentru politică, Ashtavakra nu e o ființă politică.

Acesta este primul lucru pe care trebuie să-l țineți minte... o astfel de limpezime de cristal, o exprimare precum un cer liber, fără urmă de nor, în care nu vezi nicio formă. Numai când renunți la toate formele, când te dezidentifici de toate formele și intri în legătură cu ceea ce este fără de formă,

ILUMINAREA, SINGURA REVOLUȚIE

atunci vei putea să-l înțelegi pe Ashtavakra. Dacă vrei cu adevărat să-l înțelegi pe Ashtavakra, va trebui să cobori în profunzimile meditației. Niciun comentariu, nicio interpretare nu va fi de niciun ajutor.

Iar în vederea meditației, Ashtavakra nu ne cere să stăm și să incantăm: „Ram, Ram”. El spune că orice lucru pe care îl faci tu nu este meditație. Cum poate exista meditație când există un făcător? Atâta vreme cât există facere, există iluzie. Atâta vreme cât e prezent făcătorul, egoul e prezent. Ashtavakra spune că meditația este atunci când devii un martor. Atunci făcătorul dispăre; rămâi numai ca privitor, nimic altceva decât observatorul. Când nu ești nimic altceva decât observatorul, abia atunci există darshan, vedere; abia atunci există meditație, abia atunci există înțelepciune.

Înainte de a pătrunde în sutre, e necesar să fie înțelese câteva lucruri despre Ashtavakra. Nu se știu foarte multe, fiindcă el n-a fost nici om politic, nici social, așa că nu există mărturii istorice despre el. Se știu doar câteva întâmplări – iar acestea sunt pur și simplu fantastice, greu de crezut. Dar dacă le înțelegi în profunzime, semnificația lor și se va dezvălui.

Primul eveniment a avut loc înainte ca Ashtavakra să se nască. Nu se știe nimic despre ceea ce s-a întâmplat după, însă acesta este un eveniment petrecut pe când el se mai afla încă în pântec. Tatăl său, care era un mare învățat, recita Vedele în fiecare zi, iar în acest timp Ashtavakra asculta din pântec. Într-o zi a venit din pântec o voce care spunea: „Încetează! Sunt numai prostii. Nu e nici urmă de înțelepciune în toate astea. Simple cuvinte – cuvinte adunate și nimic mai mult. Se găsește înțelepciunea în scripturi? Înțelepciunea e înăuntrul fiecăruia. Se găsește adevărul în cuvinte? Adevărul e înăuntrul fiecăruia.”

Firește că tatăl său a fost cuprins de furie oarbă. În primul rând era tată și pe deasupra și învățat. Iar fiul său

ascuns în pântec spunea astfel de lucruri! Nici măcar nu se născuse încă! A izbucnit furios, l-au cuprins flăcările mâniei: egoul tatălui fusese lovit. Iar egoul unui învățat... el era un mare pundit, un mare participant la dezbateri, cunoscător al scripturilor.

În furia lui a rostit un blestem: când se va naște, băiatul va fi deformat; membrele lui vor fi îndoite în opt părți. De aici și numele: Ashtavakra înseamnă cel al cărui corp are opt arcuiri. S-a născut deformat în opt locuri; opt locuri, încovoiate ca o cocoasă de cămilă. Într-un acces de furie, tatăl a deformat corpul fiului său.

Există și alte povești ca aceasta...

Se spune că Buddha s-a născut stând în picioare. Mama sa stătea în picioare sub un pom; l-a născut stând în picioare, iar el s-a născut tot în picioare. N-a căzut la pământ, ci a început să meargă! A făcut șapte pași, iar la al optulea s-a oprit și a proclamat cele patru adevăruri nobile – că viața e suferință...! N-a făcut decât șapte pași pe pământ și deja a proclamat că viața e suferință, că e posibilă eliberarea de suferință, că există o cale de a te elibera de suferință, că există o stare lipsită de suferință – starea de nirvana.

Despre Lao Tzu, povestea spune că s-a născut bătrân, că s-a născut în vârstă de optzeci de ani, că a rămas în pântec optzeci de ani. Din moment ce n-avea nicio dorință să facă ceva, n-avea nicio dorință să părăsească pântecul. Din moment ce nu-și dorea nimic, nu dorea nici să iasă în lume. Când s-a născut avea părul alb, un bătrân de optzeci de ani!

Povestea lui Zarathustra spune că acesta a izbucnit în râs de îndată ce s-a născut.

Dar Ashtavakra i-a întrecut pe toți. Acestea sunt toate evenimente petrecute după naștere; Ashtavakra și-a rostit afirmația pe de-a-ntregul înainte chiar de a se fi născut.

ILUMINAREA, SINGURA REVOLUȚIE

Poveștile acestea au o semnificație. Ele cuprind esența, comoara esențială a vieții acestor maestri.

Povestea lui Buddha cuprinde esența învățăturii transmise de el de-a lungul întregii sale vieți... Învățătura lui Buddha a fost despre calea cu opt brațe, așa că el a făcut șapte pași și s-a oprit la al optulea. Sunt opt părți în total; ultimul pas este cel al samadhi-ului corect și numai în starea aceea de samadhi se ajunge la cunoașterea întregului adevăr al vieții. Așa că el a proclamat cele patru adevăruri nobile.

Lao Tzu s-a născut bătrân. Oamenii trăiesc optzeci de ani și tot nu dobândesc înțelegerea pe care Lao Tzu o avea la naștere. Ați văzut voi ca oamenii să devină mai inteligenți doar prin simpla îmbătrânire? A îmbătrâni nu e sinonim cu a deveni inteligent. La o vârstă înaintată, părul poate să fie alb doar din cauză că l-a albit soarele.

Povestea lui Lao Tzu nu spune decât că dacă în viața ta există intensitate, dacă există un caracter urgent, atunci ceea ce ar putea necesita optzeci de ani se poate întâmpla într-un singur moment. Dacă înțelegerea ta e intensă, se poate întâmpla într-o clipă, iar fără inteligență pură nu se întâmplă nici în optzeci de ani.

Zarathustra a răs chiar în clipa în care s-a născut. Religia lui Zarathustra e singura religie din lume care poate fi numită o religie răsândă... foarte pământeană, o religie a pământului. Din acest motiv oamenii altor religii nu-i văd pe parși ca fiind religioși. Ei îi văd dansând, cântând, fericiți – religia lui Zarathustra e o religie a râsului, o religie care afirmă viața, nu una care neagă viața. Nu e loc în ea pentru renunțare. Ați văzut vreodată un sadhu pars în pielea goală, care a renunțat la tot, stând în picioare în soarele arzător, stând așezat lângă un foc, așa cum fac sannyasin-ii hinduși? Nu, religia parsă nu e interesată să-și tortureze corpul și să-i aducă acestuia necazuri. Întreg mesajul lui Zarathustra e acesta: dacă poți să ajungi la dumnezeire prin răs, atunci de

ce să ajungi prin plâns? Când poți să ajungi la templu dansând, de ce să-ți sădești inutil spini în cale? Când poți merge pe un drum înflorit, atunci de ce să urmezi căi ale durerii și suferinței? Așa este, legenda este adevărată, Zarathustra râdea când s-a născut.

Nu căutați fapte istorice în aceste povești. Ele nu vor să spună că lucrurile s-au întâmplat în felul acesta – însă există un înțeles profund în aceste povești.

Ai o sămânță: când te uiți la sămânță, nu poți să găsești niciun indiciu referitor la florile care vor crește din ea. Nu există nici cel mai mic indiciu cu privire la ceea ce poate ea să fie. Oare va fi un lotus – înflorind în apă, dar rămânând neatins de ea, dansând în razele soarelui? Și poate și soarele să devină gelos pe frumusețea lui, pe gingășia lui, pe gloria și grația lui fără seamăn. Parfumul lui va zbura către cer. Uitându-te la sămânță nu poți să-ți dai seama de acest lucru. Uitându-te la sămânță nu poți nici măcar să-ți imaginezi, nu poți nici măcar să ghicești. Dar într-o zi lucrul acesta se întâmplă.

Așadar putem gândi în două moduri. Fie ne putem crampona de sămânță, spunând: „Ceea ce nu e vizibil în sămânță nu se poate întâmpla nici în lotus. E o iluzie, un truc, e o minciună.” Acesta este punctul de vedere al celor pe care îi numim raționali, sceptici. Ei spun că ceea ce nu e vizibil în sămânță nu poate fi prezent în floare – ceva nu e în regulă. Astfel, un om sceptic nu-l poate crede pe un Buddha, nu-l poate accepta pe un Mahavira, nu-l poate primi cu inima deschisă pe un Iisus, fiindcă el spune că-i cunoaște deja.

Când Iisus a venit în satul său, el a fost foarte surprins – oamenii din sat nici nu-l băgau în seamă. Iisus a spus că un profet nu e niciodată respectat în țara lui. Din ce motiv se întâmplă așa? De ce nu-și respectă satul profetul? Sătenii l-au văzut ca fiind fiul tâmplarului Iosif; l-au văzut cărând lemne, l-au văzut măsurând și tăind cu ferăstrăul

ILUMINAREA, SINGURA REVOLUȚIE

lemnele, l-au văzut learcă de sudoare, l-au văzut jucându-se și hârjonindu-se pe drum. Sătenii îl știau de când era copil, îl văzuseră acolo în chip de sămânță. Cum e posibil ca deodată să devină el fiul lui Dumnezeu! Nu, aceia care au văzut sămânța nu pot accepta floarea. Ei spun că trebuie să fie la mijloc vreo escrocherie, vreo înșelătorie; omul acesta e un ipocrit.

Buddha s-a întors în satul său. Iar tatăl... ceea ce putea să vadă o lume întregă, tatăl nu putea să vadă. Lumea făcea cunoștință cu un fenomen de iluminare, vestea se răspândea în lung și-n lat, oamenii începeau să vină din ținuturi îndepărtate. Dar când Buddha s-a întors acasă la el după doisprezece ani, tatăl său i-a zis: „Pot încă să te iert. Cu toate că ceea ce ai făcut a fost greșit, ne-ai produs durere mare, ai comis o atrocitate, eu am inimă de tată – te voi ierta. Ușile îți sunt deschise. Aruncă bolul ăsta pentru cerșit, leapădă hainele astea de călugăr. Aici nu mai ai ce să faci cu toate astea. Întoarce-te, regatul e al tău. Eu am îmbătrânit; cine o să se ocupe de el? Ajunge cu copilăria asta, încetează acum joaca asta!”

Buddha i-a zis: „Te rog, uită-te la mine. Cel care a plecat nu s-a mai întors. Altcineva a venit, cel care s-a născut în casa ta nu s-a mai întors. E altcineva aici, sămânța s-a întors în chip de floare. Privește în profunzime.”

Tatăl i-a zis: „Mă înveți tu pe mine? Te știi din ziua în care te-ai născut. Du-te și păcălește-i pe alții; du-te și dă-le lecții altora, amăgește-i pe ei – pe mine nu ai cum să mă păcălești. Îți repet, te cunosc cât se poate de bine – nu încerca să mă înveți tu pe mine. Eu am bunăvoința să te iert.”

Buddha i-a zis: „Spui că mă cunoști? Nici măcar eu nu mă cunoșteam înainte. Abia de puțină vreme au coborât razele de lumină și am ajuns să mă cunosc. Scuză-mă, dar trebuie să spun că cel pe care l-ai văzut nu eram eu. Indiferent ce ai văzut, nu eram eu. Tu ai văzut învelișul exterior, dar te-ai uitat înăuntru meu? M-am născut din tine, dar nu m-ai

creat tu. Am venit prin intermediul tău așa cum vine un călător prin intermediul unei anumite rute, dar ce au călătorul și drumul de-a face unul cu altul? Să ne închipuim că mâine drumul spune: „Te știu, ființa ta a venit prin intermediul meu” – așa cum spui tu.

Am existat și înainte de tine. Sunt pornit în călătoria asta de multe vieți. Fără îndoială că am trecut prin tine, tot așa cum am trecut prin alții. Și alții mi-au fost tată, și altele mi-au fost mamă. Dar ființa mea e complet separată.” E foarte dificil, extrem de dificil: dacă ai văzut sămânța, nu poți crede că floarea se află în fața ta.

Un mod de a privi este cel al neîncredătorului, al raționalului, al scepticului. Acesta spune: „Știm sămânța, așa că floarea asta nu e posibilă. Știm noroiul – cum să poată un lotus să apară din el? E cu totul fals – un vis, o iluzie. Probabil a intrat într-un fel de hipnoză. Cineva l-a păcălit; i s-au făcut vrăji, farmece...”

Acesta este un mod de a privi. Celălalt este cel al încrederii – al celui care iubește, al devotului, al inimii pline de empatie. O astfel de persoană vede floarea și pornind de la ea începe să facă drumul înapoi. Ea spune: „De vreme ce floarea a devenit atât de înmiresmată, de vreme ce ea emană atâta strălucire, de vreme ce are atâta frumusețe în ea, de vreme ce se vede în ea o inocență atât de vie, atunci fără îndoială că toate acestea au fost prezente și în sămânță – căci nu e posibil ca ceea ce e prezent în floare să nu fi existat deja în sămânță.”

Poveștile acestea nu s-au petrecut în adevăratul sens al cuvântului. Cei care au văzut florile înflorind în Ashtavakra au tras concluzia că ceea ce s-a întâmplat astăzi trebuie să fi fost prezent și ieri – era ascuns, acoperit de un văl. Ceea ce se află aici în final trebuie să fi fost prezent și la început. Ceea ce se vede în momentul morții trebuie să fi fost prezent și în momentul nașterii; altminteri cum a putut să apară?

Așadar un mod de a privi este pornind înapoi de la floare, iar celălalt mod de a privi este pornind de la sămânță și privind înainte. Dacă privești cu atenție, esența lor e aceeași, fundamentul lor e același, dar ce diferență – ca de la cer la pământ! Cel care știe sămânța, spune: „Cum poate ceea ce nu e în sămânță să fie în floare?” Acesta este argumentul său. Cel care știe floarea spune același lucru. El spune: „Ceea ce e în floare ar trebui să fie și în sămânță.” Ei au același argument. Dar fiecare are un mod diferit de a privi.

E un mare obstacol. Eu am fost întrebat: „În copilăria ta, mulți oameni au studiat împreună cu tine – la școală, la facultate – dar nu se vede niciunul pe-aici.” Cum ar putea să fie aici? E un mare obstacol pentru ei. Nu pot să creadă ceea ce văd, le e extrem de dificil. Chiar ieri mi-a trimis cineva un ziar din Raipur. Shri Harishankar Parsai a scris un articol împotriva mea. El mă știe, mă știe din timpul facultății. E cel mai important scriitor hindus de satiră. Eu îi respect întotdeauna scrierile. În articol, el scrie: „Trebuie să fie ceva în neregulă cu atmosfera Jabalpurului. Aici se nasc numai escroci și șarlatani – ca Osho, Mahesh Yogi și Mundhra.”

A menționat trei nume. Trebuie să-i mulțumesc pentru că cel puțin sunt primul pe lista lui! Mă consideră demn măcar de-atât. Nu m-a scos complet din minte. Nu m-a uitat cu totul. Dar dificultatea lui e firească, clară și simplă. Îi înțeleg punctul de vedere. Îi e imposibil; el a văzut sămânța, deci cum ar putea crede în floare? Iar celor care au văzut floarea le e greu să creadă în sămânță. Așadar povestea de viață a tuturor oamenilor mari poate fi scrisă din două unghiuri.

Cei care sunt împotriva lor încep călătoria din copilăria lor, iar cei care sunt în favoarea lor încep călătoria de la sfârșit și merg înapoi către copilărie. Și unii, și alții au dreptate într-un fel. Dar celor care încep cu copilăria și merg către final le va scăpa adevărul. Abordarea lor justă e sinucigașă. Cei care călătoresc de la sfârșit și merg înapoi sunt